

Kwaliteitskader

forensische zorg

Meerjarenplan

Kwaliteitskader Forensische Zorg

2023 - 2028

Pompestichting

Forensische psychiatrie

Inhoudsopgave

1.	Algemene informatie	3
2.	Uitwerking per pijler	5
2.1	Pijler 1 Persoonsgerichte zorg en veiligheid	
2.1.1	Wat doen we al?	
2.1.2	Waar werken we aan?	
	- Netwerk patiënt	
	- Beleid anderstaligen	
2.2	Pijler 2 Forensisch vakmanschap	6
2.2.1	Wat doen we al?	
2.2.2	Waar werken we aan?	
	- Ervaringsdeskundigheid	
	- Opleidingsvisie	
	- Forensische leerlijn	
	- Kennisontwikkeling levenseinde fase	
2.3	Pijler 3 Organisatie van zorg	7
2.3.1	Wat doen we al?	
2.3.2	Waar werken we aan?	
	- (Her)certificering ForFACT-teams	
	- Vakgroep Forensisch Psychiatrisch Begeleider (FPB)	
	- Optimaliseren CQI	
2.4	Pijler 4 Samenwerken	8
2.4.1	Wat doen we al?	
2.4.2	Waar werken we aan?	
	- Ketenpartners	
	- Overdracht	
	- Forensische leerlijn	
	- Kennisontwikkeling levenseinde fase	
3	Tijdslijn	10

datum: juli 2023

eigenaar: directie pompestichting

Kwaliteitskader

forensische zorg

Hoofdstuk 1

Algemene informatie

De Pompestichting is een particuliere stichting voor forensische psychiatrie. Voor de veiligheid van de maatschappij bieden wij een breed palet forensische zorg op verschillende beveiligingsniveau's aan mensen met psychiatrische problemen die met justitie in aanraking zijn geweest of dreigen te komen. Uitgangspunt in onze behandeling is dat we samen met de patiënt en diens netwerk werken aan herstel, rekening houdend met iemands sterke kanten en zijn beperkingen. Daarbij hebben we oog voor het spanningsveld tussen de autonomie van de patiënt en het scherp zijn op de risico's. Een belangrijke opdracht daarbij is het vinden van de balans tussen veiligheid voor de maatschappij en een nieuwe kans voor patiënten. De Pompestichting is onderdeel van Pro Persona.

De Pompestichting bestaat uit 5 clusters die de volgende zorg bieden:

- **Behandelkliniek** Nijmegen (BKN), beveiligingsniveau 4:
 - o behandeling en resocialisatie van TBS-gestelden;
 - o behandeling en begeleiding van TBS-gestelden met een vreemdelingen status, bij wie uitzetting naar land van herkomst op dit moment niet mogelijk is.
- **Langdurige Forensische Psychiatrische Zorg** (LFPZ), beveiligingsniveau 4:
 - o Zeeland (NB): behandeling en begeleiding van TBS-gestelden met LFPZ-indicatie;
 - o Vught (binnen PI Vught); behandeling en begeleiding van TBS-gestelden met LFPZ- en EVBG-status.

- **Kairos**, locaties in Nijmegen, Arnhem, Tiel en Ede:
 - o poliklinische specialistische forensisch psychiatrische behandeling;
 - o forensisch FACT, voor patiënten met (dreigend) delictgedrag die niet of onvoldoende in staat zijn om te profiteren van de reguliere (forensische) psychiatrische zorg.
- **FPA Kompas** (Wolfheze), beveiligingsniveau 2 laag: specialistische klinische behandeling voor mensen met psychiatrische problemen die met justitie in aanraking zijn gekomen. Kompas vormt een schakel tussen justitie en de GGZ (overige forensische zorg).
- **GGZ - Beveiligde Intensive Care (BIC)** (Wolfheze), beveiligingsniveau 2 laag: opgezet in het kader van de keten veldnorm levensloopfunctie voor GGZ-patiënten die in hun behandeling een beveiligde setting en forensische expertise nodig hebben.

In 2023 start de Pompestichting een Long-care-voorziening met beveiligingsniveau 2 hoog, longcare Merendaal. Hier wordt zorg, begeleiding, toezicht en beveiliging geboden aan bewoners met TBS en een transmuraal verlofkader, die geen beveiligingsniveau 4 meer nodig hebben maar wel voortdurend forensisch toezicht. Er worden 30 bewoners geplaatst.

De patiëntenpopulatie zag er in 2022 als volgt uit:

Klinisch

	BKN	LFPZ	Sociowoningen	BIC	Kompas
In behandeling	211	104	15	65	77
Instroom	23	6	10	46	40
Uitstroom	19	5	9	40	31

Ambulant

Poliklinisch	1159
ForFACT	482

Meerjarenbeleidsplan Pompestichting

In 2022 is het meerjarenbeleidsplan 2022-2025 van de Pompestichting vastgesteld. Het meerjarenplan Kwaliteitskader Forensische Zorg (KKFZ) loopt hier deels parallel aan. Een aantal onderwerpen in het meerjarenbeleidsplan komen overeen met de thema's uit het Kwaliteitskader, zoals herstelondersteunende forensische zorg (HFZ) en ervaringsdeskundigheid. Een groot deel van de kwaliteitsaspecten in het Kwaliteitskader valt al sinds jaren onder de inkoopvoorwaarden die Justitie stelt. Deze kwaliteitsaspecten zijn geborgd in de behandel- en beleidscyclus van de Pompestichting.

In dit meerjarenplan KKFZ gaan we specifiek in op de thema's uit het Kwaliteitskader. Per pijler lichten we toe welke thema's al zijn ingebed in de Pompestichting en waar we in de komende jaren extra aandacht aan willen besteden.

Reikwijdte

Het Kwaliteitskader Forensische Zorg (KKFZ) is voornamelijk alleen gericht op de forensische zorg die ingekocht wordt door Justitie (smalle scope). Dit meerjarenplan sluit aan bij deze scope. Dit betekent dat de GGZ-zorg van Kairos en de Beveiligde Intensive Care (BIC) buiten beschouwing zijn gelaten. De ontwikkelingen die eveneens relevant zijn voor de GGZ-onderdelen van de Pompestichting worden ook daar doorgevoerd.

2.1 Pijler 1 Persoonsgerichte zorg en veiligheid

Pijler 1 richt zich op de balans tussen veiligheid en persoonsgerichte zorg. De behandeling in de forensische zorg is gericht op het verminderen van het recidiverisico om zo de veiligheid voor de maatschappij te vergroten. Herstelgerichte forensische zorg geeft hier vorm aan. Deze pijler omvat de thema's veiligheidsmanagement, herstelgerichte zorg, risicogestuurde behandeling/ begeleiding en betrekken netwerk.

2.1.1 Wat doen we al

De Pompestichting heeft een vastgestelde Veiligheidsvisie, waarin belangrijke aspecten zoals de balans tussen zorg en veiligheid, het zoveel mogelijk voorkomen van onveilige situaties, het verminderen van risico's en het hebben van een open meldcultuur worden beschreven. Deze visie is het uitgangspunt voor nieuw beleid. Beleid wordt hieraan getoetst. In de Week van de Veiligheid zijn en worden er bijeenkomsten georganiseerd voor de hele organisatie waarbij de aspecten uit deze visie aan de orde komen.

Voor herstelondersteunende forensische zorg is in 2022 een visie vastgesteld. Binnen de BKN en LFPZ is de vormgeving hiervan verbonden aan de See Think Act-methodiek (STA). Deze methodiek geeft praktische kaders voor het organiseren van relationele veiligheid. Het vormt tevens het framework voor het toepassen van herstelondersteunende forensische zorg. Ambulant wordt gewerkt met de risk-need-responsivity (RNR)-principes en volgens het Good Lives Model in individuele, systemische en groepscontacten. Visie en werkwijzen zijn vastgelegd in de zorgprogramma's.

Op FPA Kompas wordt gewerkt met de SRH (steunend relationeel handelen) en de CRA (community reinforcement approach) gewerkt. Visie en werkwijzen zijn vastgelegd in het zorgprogramma en handboek. Er zijn

duidelijke afspraken over de (termijnen binnen de) behandelcyclus. De delictanalyse en risicotaxatie zijn in deze cyclus ingebed. Het Elektronische patiëntendossier (EPD) van de FPC is ingericht op het formuleren en rapporteren op doelen.

Successen (parels):

- Het mediamiddelenbeleid voor de FPC's is grondig herzien. Om (nog) meer grip te krijgen op media middelen binnen klinische afdelingen op beveiligingsniveau 4 van de Pompestichting, is de strategie dat privébezit van media middelen door patiënten de komende jaren verder wordt afgebouwd en verstrekking van mediamiddelen via standaarddienstverlening of verhuur constructies verder wordt uitgebreid. Zo wordt functionaliteit en veiligheid maximaal op elkaar afgestemd. Voor televisie, telefonie (Telio), Blu-ray spelers, MP3-spelers en gameconsoles is deze ontwikkeling inmiddels ingezet.

- Het werken volgens de See Think ACT (STA)-methodiek biedt medewerkers handvaten in het methodisch hanteren van de relationele veiligheid. Met behulp van de STA komt informatie vanuit verschillende perspectieven (team, patiënten, buitenwereld, de wereld binnen) samen. Hierdoor wordt de situatie inzichtelijk en wordt het spanningsveld van de individuele herstelprincipes tegenover het risicoprincipe helder.

2.1.2 Waar werken we aan?

Voor pijler 1 zijn er twee specifieke onderwerpen waar de Pompestichting aan de komende jaren verbetering wil aanbrengen.

Netwerk patiënt

Er is een werkwijze beschreven voor netwerkscreening. Deze werkwijze wordt uitgewerkt naar een klinische visie en beleid (2023). De rol en verantwoordelijkheid

van de Forensisch Maatschappelijk Werker (FMW) in de behandeling in het kader van risico en risicoweging, systemisch behandelen zal daarbij specifiek aandacht krijgen. De klinische visie en beleid wordt in 2024 vertaald naar andere onderdelen van de Pompestichting.

Binnen de poliklinieken en ForFACT is systeemtaxatie standaard onderdeel van de behandeling. In 2023 wordt onderzocht in hoeverre deze werkwijze ook bruikbaar kan zijn voor klinische patiënten. Vertaling van de visie naar de praktijk zal in 2024 vormkrijgen.

Binnen de LFPZ wordt onderzocht of het netwerk van patiënten meer betrokken kan worden door het opzetten van een verwantenraad, die advies kan uitbrengen over beleid en uitvoering van zorgverlening.

Beleid anderstaligen

Bij contact met anderstaligen wordt in eerste instantie gekeken of het gesprek in een taal kan worden gevoerd die alle gesprekspartners begrijpen/ spreken. Zo niet, wordt gekeken of er een hulpverlener beschikbaar is die de taal van de patiënt spreekt. Als dit ook niet het geval is dan kan een formele tolk worden ingezet.

In 2023 wordt er ten behoeve van verder beleid op het gebied van anderstaligen een visie uitgewerkt. Hierbij worden alle onderdelen van de Pompestichting betrokken (2023).

Een van de aandachtspunten in de visie is cultuursensitief werken. Deze visie wordt vertaald naar de praktijk (2024) en zal op langere termijn resulteren in foldermateriaal e.d.

Daarnaast gaat de aandacht in de komende jaren naar:

- het vergroten en borgen van scherpste op veiligheid en forensische scherpste op alle niveaus in onze organisatie;
- het borgen van (aangepaste) processen en werkinstructies.

2.2 Pijler 2 Forensisch vakmanschap

Pijler 2 zorgt ervoor dat professionals weten wat er van ze verwacht wordt als het gaat om methodisch werken, competenties en leerdoelen. Het maakt het inzichtelijk hoe de Pompestichting het Forensisch Vakmanschap stimuleert en op het gewenste niveau krijgt en houdt. De pijler omvat de thema's vakbekwaamheid/bevoegdheid, opleidingsplan en ervaringsdeskundigheid.

2.2.1 Wat doen we al?

Ieders verantwoordelijkheid met betrekking tot bevoegdheid/ bekwaamheid staat o.a. beschreven in de Veiligheidsvisie. Het op peil houden van deze bevoegdheid/ bekwaamheid is ingebed in de organisatie door afspraken rond herregistratie, competentieprofielen.

Voor nieuwe medewerkers wordt in de selectieprocedure gelet op een professionele grondhouding. Ook tijdens de proefperiode, het inwerken en verdere begeleiding is aandacht voor dit aspect. Leidinggevenden en teams worden hierin ondersteund door de personeelsbegeleiders.

Professionals werken volgens vastgestelde zorgpaden/ behandellijnen.

Per cluster wordt er jaarlijks een opleidingsplan vastgesteld, waarin per discipline beschreven is welke opleiding verplicht/ noodzakelijk is en wat aanvullend mogelijk is. Kairos heeft een meerjarig scholingsplan uitgewerkt voor de jaren 2021-2024, gebaseerd op de benodigde competenties voor de uitvoering van de zorgprogramma's en aansluitend op het forensisch vakmanschap.

De arbeidsvoorwaarden bieden medewerkers ruimte voor eigen ontwikkeling en een gezonde werk- en privé balans, bijvoorbeeld door inzet van een MKA-regeling, balans-budget en interne mogelijkheden tot andere functies, afdelingen of (interne) opleidingen. De Pompestichting maakt gebruik van Pro Persona Academie, dat onderdeel is van HR. Deze biedt zowel interne opleidingen zoals verpleegkundige/ social work (MBO/HBO) in samenwerking met een ROC, een

Hogeschool of een universiteit en specialisatieopleidingen voor psychologen en opleidingsplekken voor artsen, klinisch psychologen en psychiaters. Ook heeft de Pompestichting voor nieuwe medewerkers een aparte training Forensische Scherpste ontwikkeld, waarin specifiek aandacht wordt besteed aan het werken in de forensische omgeving met de risico's en uitdagingen die daarbij komen kijken.

Daarnaast biedt de Pompestichting medewerkers de kans zich te ontwikkelen en te groeien. Hiervoor zijn voor grote groepen medewerkers ontwikkelpaden uitgewerkt.

Succes:

- Sinds 2010 worden medewerkers getraind in de MAT-methode. Deze methode is gericht op interactie vaardigheden met als doel de samenwerking te verbeteren. Dit betreft zowel de samenwerking met patiënten, als in (multidisciplinaire) teams. Hulpverleners leren om de interactie tussen zichzelf en de ander zichtbaar, voelbaar en daarmee beïnvloedbaar te maken. Deelnemers krijgen inzicht in het effect van hun eigen handelen en krijgen vaardigheden aangeleerd om naar het doel toe te werken.

2.2.2 Waar werken we aan?

Ervaringsdeskundigheid

Er zijn inmiddels twee ervaringsdeskundigen verbonden aan de Pompestichting. Een van deze ervaringsdeskundigen zal ook een rol als opleider vervullen.

De ervaringsdeskundigen starten vanuit het cluster BKN. Voor opleiding en begeleiding van de ervaringsdeskundige is verbinding gezocht met het expertisecentrum ervaringsdeskundigheid van de Woenselse Poort. Er is een vastgestelde visie voor de inbedding van ervaringsdeskundigheid in de forensische praktijk. De visie op de inzet van ervaringsdeskundigheid wordt in 2023 uitgewerkt naar de verschillende onderdelen van de Pompestichting. Ook wordt er een algemene functiebeschrijving voor een ervaringsdeskundige vastgesteld. Deze wordt daarna gespecificeerd naar de verschillende onderdelen waarbij o.a. aandacht is voor

financiering, opleidingsniveau, VOG-eisen. Implementatie vindt in eerste instantie plaats binnen BKN, Kairos (ForFACT) en Merendael, overige onderdelen volgen later. Het is het streven dat ieder ForFACT-team een ervaringsdeskundige in dienst heeft voor 2028.

Opleidingsvisie

In 2023 wordt er voor de gehele Pompestichting een opleidingsvisie geformuleerd, met daarin aandacht voor verplichte en gewenste scholing. Een werkgroep onder leiding van de opleidingsadviseur zal op basis hiervan het scholingsprogramma opstellen dat aansluit bij de behoefte vanuit de diverse clusters.

Forensische leerlijn

Veel modules in de forensische leerlijn zijn gericht op verzorgend en verplegend personeel. Er wordt onderzocht of dit uitgebreid kan worden met modules gericht op behandelaren.

Kennisontwikkeling levenseinde fase

Binnen LFPZ wordt de populatie bewoners steeds ouder. Hoewel verblijf hier zeker niet als eindstation moet worden gezien, komt het wel voor dat bewoners blijven tot hun overlijden. Een thema dat daarom in de komende jaren aandacht krijgt is kennisontwikkeling aangaande levenseinde fase en het handelen hierin als professional. Hierin wordt samenwerking met Avans Hogeschool gezocht.

2.3 Pijler 3 Organisatie van zorg

Pijler 3 beschrijft wat organisaties zelf of samen moeten organiseren om kwalitatief goede en veilige Forensische Zorg mogelijk te maken, zowel voor cliënten als voor professionals als voor de maatschappij. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het hebben van een werkend kwaliteitsmanagementsysteem en het op orde hebben van de volledige bedrijfsvoering.

De thema's die horen bij pijler 3 zijn kwaliteitsmanagementsysteem, lerende cyclus, patiënt-/ cliëntmetingen en medewerkingsmetingen.

2.3.1 Wat doen we al?

De Pompestichting is HKZ-gecertificeerd. We werken conform een veiligheidsmanagementsysteem, waarin beschreven is hoe risico-inventarisaties worden uitgevoerd (HFMEA-light), hoe incidenten veilig gemeld kunnen worden (Triasweb) en hoe analyse hierop plaatsvindt. Tekortkomingen of aanbevolen verbetermaatregelen uit audits of andere analyses worden geregistreerd in het verbeterregister. De voortgang hierop wordt besproken en bewaakt in het managementoverleg.

Een belangrijk punt in de organisatie van zorg is het op orde houden van de formatie. Hiervoor heeft de Pompestichting een corporate recruiter, een adviseur HR en arbeidsmarktcommunicatie en een medewerker algemene communicatie aangetrokken. Zij brengen vacatures en informatie over de Pompestichting op diverse manieren voor het voetlicht via verschillende communicatiekanalen. Tot nu toe lukt het aardig om vacatures te vullen, dit is echter wel een blijvend aandachtspunt. Naast het aantrekken van medewerkers, is ook het binden en boeien van huidige medewerkers een doorlopend aandachtspunt.

Succes:

- De Pompestichting heeft meerdere personeelsbegeleiders in dienst die gekoppeld zijn aan de verschillende teams. Deze hebben een coachende rol voor zowel de teams als individuele medewerkers. Ze besteden structureel aandacht aan medewerkers in de eerste weken van indiensttreding, aan het geven van feedback, het begeleiden van intervisie en het neerzetten van een open en ontspannen setting. Ook bieden personeelsbegeleiders zorg als er een incident heeft plaatsgevonden. Personeelsbegeleiders staan buiten de teams en zijn speciaal opgeleid voor hun functie.

2.3.2 Waar werken we aan?

(Her)certificering ForFACT-teams

Kairos ForFACT heeft zich ten doel gesteld om in 2023 de (her)certificering van het ForFACT-team af te ronden.

Vakgroep Forensisch Psychiatrisch Begeleider (FPB)

Om verdere professionalisering binnen de diverse disciplines te bewerkstelligen, zal de LFPZ zich in 2023 verder oriënteren op het oprichten van een vakgroep FPB.

Optimaliseren CQI

Patiënten worden gevraagd de CQI-vragenlijst in te vullen t.b.v. patiënttevredenheid. Er vindt nog maar beperkt analyse plaats op de ingevulde lijsten. Ook worden verbeteracties op basis van deze analyse nog maar beperkt teruggekoppeld aan patiënten. In 2024 wordt binnen Kompas onderzocht hoe hier beter vorm aan gegeven kan worden.

Overige thema's die in de komende jaren aandacht krijgen zijn:

- Arbeidsmarktcommunicatiestrategie: structurele communicatie naar interne en externe arbeidsmarktdoelgroepen met als doel het werven van nieuwe medewerkers, het positief beïnvloeden van het werkgeversmerk en/ of het contact onderhouden met huidige, potentiële en oud-medewerkers. Een authentieke en onderscheidende werkgeverspositionering staat daarbij hoog op de agenda.
- Herijken visie, besturingsmodel (directie-/ systeembeoordeling)

2.4 Pijler 4 Samenwerken

Pijler 4 heeft betrekking op de samenwerking tussen en met (zorg)organisaties in de keten van de Forensische Zorg. Deze pijler omvat de thema's samenwerken in de keten en deelname aan regio-overleggen en/of lerende netwerken en overdracht/stapelzorg.

2.4.1 Wat doen we al?

De Pompestichting maakt deel uit van de lerende netwerken Kwaliteitsnetwerk FPC/K en het kwaliteitsnetwerk FPA. Kairos maakt deel uit van het poliplatform forensische zorg, het ForFACT-platform. Er vindt structureel overleg plaats met de ketenpartners zoals RIBW, IrisZorg, gemeenten, ziekenhuizen, politie, reclassering en huisartsen.

Successen:

- De Pompestichting geeft sturing of werkt mee aan diverse calls vanuit het EFP, ten behoeve van het forensisch zorgveld. Daarnaast wordt o.a. onderzoek gedaan naar de effectiviteit en werkzaamheid van de STA-methodiek en naar hoe de ontwikkeling van herstel gemeten kan worden. Ook wordt onderzocht hoe het behandelverloop beter gemonitord kan worden. Met de afdeling DO&O wordt gekeken of en hoe deze uitkomsten kunnen worden vertaald naar en ingezet in de praktijk.
- Op de transmurale plaatsen van de Pompestichting wordt samengewerkt met RIBW Rivierenland. Het afdelingsteam van de RIBW en de resocialisatie-afdeling ondersteunen elkaar bij de uitstroom van patiënten die intensief toezicht nodig hebben.

2.4.2 Waar werken we aan?

Ketenpartners

Samenwerking met ketenpartners krijgt in 2023 opnieuw aandacht. Het belang hiervan ligt bij de clusters op verschillende gebieden. Bij Kairos ligt het grootste belang bij samenwerking met verwijzers (warme contacten). Bij Kompas ligt het belang bij de uit- en doorstroom.

In 2023 zal er een visie worden vastgesteld, die in de jaren erna zal worden doorvertaald naar de praktijk en onderdeel zal worden van de leer- en ontwikkelcyclus.

Overdracht

Het overdrachtsproces bij zowel een interne als een externe overplaatsing (inclusief klinisch naar ambulante) van een patiënt wordt herzien. Het signaleringsplan zal hierbij expliciet aandacht krijgen.

Kwaliteitsnetwerk Longcare

In 2023 zal longcare Merendael onderzoeken of en zo ja, bij welk kwaliteitsnetwerk het beste aangesloten kan worden.

Hoofdstuk 3

Tijdslijn

In hoofdlijnen ziet de planning voor de uitvoering van het meerjarenplan er als volgt uit:

Pijler	Thema	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Toelichting
1	1. Veiligheidsmanagement							Continu aandacht
1	2. Herstelgerichte zorg (Herstelondersteunende forensische zorg)	voorbereiden	doorvertaling naar praktijk					Langdurig traject
1	3. Risicogestuurde behandeling/ begeleiding	werkwijze/ proces optimaliseren						
1	4. Betrekken client/ netwerk	visie	doorvertaling naar praktijk		mogelijke verwantenraad LFPZ			
2	5. Vakbekwaamheid/ bevoegdheid		kennisontwikkeling levenseindefase	mogelijke vakgroep FPB				
2	6. Opleidingsplan	opleidingsvisie	vertaling naar praktijk					
2	7. Ervaringsdeskundigheid	visie/ functiebeschrijving	doorvertaling naar praktijk		erv. desk. ForFACT			
3	8. Kwaliteitsmanagementsysteem	(Her)certificering ForFACT	Arbeidsmarkt-communicatie-strategie	Herijken best.model	Herijken missie/ visie			
3	9. Lerende cyclus							Continu aandacht
3	10. Clientmetingen	Optimaliseren CQI						
3	11. Medewerkersmetingen							
4	12. Samenwerking in de keten		visie	vertaling naar praktijk				
4	13. Deelname regio-overleggen en/of lerende netwerken							Continu aandacht
4	14. Overdracht/ stapelzorg	proces optimaliseren						
	Overig: anderstaligen	visie	vertaling naar praktijk					

Pompestichting

Weg door Jonkerbos 55

6532 CN Nijmegen

(024) 352 76 00

Pompestichting

Forensische psychiatrie